

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Cùm dicat Apostolus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

quomodocunque, pertinentibus: statuens insuper, ut si non fuerint sufficientes, omnes Patronos (ob ea scilicet, quæ patrono competunt, quamvis nullam ab Ecclesia illa pensionem habeant ut probabiliter in *relatum Trident. cap.* docent aliqui) & alios, qui fructus aliquos ex dictis Ecclesijs provenientes, percipiunt; aut in illorum defectum, parochianos, omnibus remedijs opportunis ad prædicta cogant, quæcunque appellatione, exemptione, & contradictione remotâ; concedens tandem licentiam Episcopis, ut si nimia egestate laborarent Ecclesijs transferant, cum dictas parochiales, quam alias Ecclesias directas; & facultatem dent in profanos usus (non tamen fordidos) erecta ibi cruce convertendi. Ita *Trident. l. c.* Communiter tamen omnes advertunt hæc in re, & questione, quinam ad Ecclesiam talem reparandam (aut ædes parochiales dirutas, quas eodem jure ceteri debere Cardinales Concilij Trident. Interpretes declararunt) concurrere debeant, & quo ordine, consulendam esse loci consuetudinem.

CAPITULUM II.

Cùm dicat Apostolus.

PARAPHRASIS.

Graviter conqueritur Alexander III. in Concilio Lateran. quod aliqui non tam, quæ JESU Christi, quam quæ sua sunt quærentes, Leprosos, quis cum sanis habitare non possunt, neque cum illis, ad easdem Ecclesias convenire, peculiare Ecclesias, & cæmeteria non permittant, neque proprium Presbyterum, qui divina ipsis administret; præcipit proinde, ut communitati Leprosorum hæc talia non prohibeantur, ita tamen, ut injuriosi hi non sint veteribus Ecclesijs circa jura parochialia; neque enim, ut ait Pontifex, quod pro pietate illis concessum est, ad aliorum injuriam redundare debet; ad

decimas tamen ex hortis suis, & nutrimentis animalium dandas cogi non posse.

SUMMARIUM.

1. Leprosi, si plures eorum simul habitent, sua peculiari Ecclesia, cæmeterium, & Presbyter, etiam intra limites parochialis Ecclesia concedi debet, sine damno tamen graviore parochialium.
2. Privilegium Leprosi concessum circa decimas extendi non debet.

Notandum primò. Eò quod leprosi cum sanis habitare non debeant, neque morbo da inficiat sanas oves, ut ait *Glossa in h. cap.* statuit Concil. Lateran. ut similibus peculiarem Ecclesiam, & cæmeterium edificare possint, etiam intra limites alterius Ecclesijs parochialis, ubi plures in communi simul habitantes leprosi commorantur (fortasse decem, ut ait *Glossa v. m.* vel etiam pauciores, modò Ecclesiam velint dotare) quibus per proprium Presbyterum divina mysteria & Ecclesiastica sepultura ibi celebrentur; ita tamen, ut circa jura parochialia, decimas v. g. mortuaria, oblationes, primitias &c. si horum aliquis usus est, grave præjudicium non inferatur veteribus Ecclesijs (quia etsi princeps alicui concedat edificare in loco publico, hæc intelligitur facere sine damno alterius, *L. secunda §. si quis à principe ff. de quodam loco publico &c.* neque alterius inopia relevari debet cum alterius jactura *cap. 18. can. 22. q. 2.*) quibus sua jura vult Pontifex integra, nisi in quantum in hoc *cap.* conceditur.

Notandum secundò. Privilegium concedi in hoc *cap.* leprosis, quod cogi non possint ex hortis suis proprijs, qui sunt in circuitu ædium suarum, & ad usum eorum deputati (aliter enim sentiendum esset, ut ait *Abbas in cap. hoc.* si longius distaret horti illi, vel fructus ex illis venderentur) & nutrimentis suorum animalium (de leprosis scilicet suorum animalium) præcipitur.

iterum hæc verba Panormit. *L. c.* ex communi aliorum intelligit) decimas solvant: quia tamen hoc privilegium, in quantum contra Ecclesiam, cui de jure communi solvi debeant decimæ, communiter odiosum esse censetur, hinc extendendum non est ad alia, v. g. leprosis propria prædia, neque ad hospitalia commune leprosis, & alijs infirmis, cum verba odiosa talis privilegij strictè sint interpretanda.

CAPITULUM III.

Ad audientiam.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Alexander III. Pontifex, quòd in Archidiocesi Eboracensi villa quædam, tantùm distaret ab Ecclesia parochiali, ut hyemali tempore, sine magna difficultate parochiani, ad Ecclesiam parochialem accedere non possint, neque congruo tempore divinis officijs interesse: horum proinde subditorum comotus incommodis, villæ illius dominus, & animarum illarum bono consulturus, petit à Pontifice, liceret sibi in illa villa Ecclesiam ædificare, quam dotaturus esset, & in ea presbyterum constituere, qui villæ illius incois divina administraret, cum etiam ob abundantes redditus parochialis Ecclesiæ, ex villæ hujus obventionibus ademptis, magnum præjudicium, aut damnum passura non esset majoris Ecclesiæ illius Rector. Huic proinde piæ petitioni, ut deferat Pontifex, mandat D'æcesano Eboracensi, non tantùm, ut exstruendæ Ecclesiæ facultatem tribuat, si tamen veritate nitantur preces; sed ut in ea Sacerdotem instituat, ad præsentationem Rectoris majoris Ecclesiæ cum consensu patroni, ad suam sustentationem, obventiones illius villæ percepturû, sublato appellationis obstaculo; ita tamen, ut competens honor Ecclesiæ matri servetur, & si voluerit, impedire matri Ecclesiæ Rector,

aut presbyterum idoneum præsentare distulerit, Archiepiscopus nihilominus opus illud fieri curet, & presbyterum instituat.

SUMMARIUM.

1. Si justa & legitima causa necessitatis exigat, potest intra limites parochialis antiquæ Ecclesiæ, nova ædificari etiam cum aliquo antiquæ præjudicio.
2. Sola tamen parochianorum multitudo non est sufficiens causa nova parochiæ ædificandæ.
3. Sna tamen servari debet reverentia & honor competens matri Ecclesiæ.
4. Rector habet jus præsentandi parochum in nova Ecclesiæ si ex ejus redditibus dos nova Ecclesiæ constituta fuit.

Notandum primò. Non posse quidem ordinari intra limites alicujus parochiæ, novam parochialem Ecclesiam, cum præjudicio illius ædificari, *cap. 43. & cap. 44. caus. 16. q. 1.* posse tamen nonnunquam id fieri, si justa & legitima necessitatis causa hoc exigat (quòd scilicet magna sit difficultas, ob distantiam aut viarum incommoda ad parochialem Ecclesiam antiquam accedendi, pro percipiendis Sacramentis, & divinis audiendis, *ex h. cap. & Sess. 21. Trid. Concilij cap. 4. de reform.* patet, ita ut nova Ecclesiæ presbytero ex redditibus antiquæ Ecclesiæ, si alia dos non adsit, & redditus antiquæ Ecclesiæ ita abundant, ut pro utriusque presbyteri congrua sustentatione sufficiant, portio sua assignetur, ex arbitrio Episcopi, etiam ut Sedis Apostolicæ delegati, quidquid contradicat, aut repugnet antiquæ Ecclesiæ Rector.

Notandum secundò. Justam & legitimam causam novæ parochiæ intra fines alterius erigendæ, non esse solam magnam parochianorum multitudinem, quibus ad divina præstanda, unus presbyter parochus sufficere non potest (quo in casu *Trident. c. 1.* vult, ut Episcopi cogant eos, ad quos

Xxx

cura